

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Copro 21076A5

Handboek verantwoording cultuursubsidies

INSTELLINGEN

2021-2024

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Wetgeving en richtlijnen	4
<i>Procedure</i>	5
1. Onderdelen van de verantwoording	6
1.1 <i>Jaarrekening</i>	6
1.2 <i>Bestuursverslag</i>	7
1.3 <i>Prestatieverantwoording</i>	7
1.4 <i>Accountantsproducten</i>	7
2. Verantwoording aanvullende subsidie RAOCCC	9
3. Verantwoording van projectsubsidies	11
3.1 <i>Projectsubsidie kleiner dan € 25.000</i>	11
3.2 <i>Projectsubsidie vanaf € 25.000 tot € 125.000</i>	11
3.3 <i>Projectsubsidie vanaf € 125.000</i>	11
3.3.1 <i>Projectsubsidies met een looptijd over meerdere boekjaren</i>	12
3.3.2 <i>Projectsubsidie in financieel verslag</i>	13
3.4 <i>Projectsubsidies Internationaal Cultuurbeleid</i>	14
4. Modellen voor de verantwoording	15
4.1 <i>Verantwoording BIS-subsidie regionale musea</i>	15
4.2 <i>Model balans en exploitatierekening</i>	16
Model I - Balans	16
Model II - Exploitatierekening	19
4.3 <i>Model prestatieverantwoording</i>	22
Model III - Prestatiemodel	22
5. Beleidsinformatie	29
6. Definitielijst en toelichting voor de verantwoording van cultuursubsidies	31

INLEIDING

Het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2021-2024 (hierna: handboek) is een nadere uitwerking van de verantwoordingsvoorschriften in de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.¹

Het handboek is bedoeld voor:

- instellingen die op grond van artikel 4a van de Wet op het specifiek cultuurbeleid een **vierjaarlijkse instellingssubsidie** voor de periode 2021-2024 ontvangen;
- instellingen die op grond van het Besluit op het specifiek cultuurbeleid een **projectsubsidie** ontvangen. Rapportage van de besteding van deze projectsubsidies vindt plaats door middel van uw reguliere jaarverantwoording dan wel door separate verantwoording. Zie hiervoor hoofdstuk 3 van het handboek.

Instellingen die op grond van artikel 2.8 van de Erfgoedwet belast zijn met het **beheer van museale cultuurgoederen** van de Staat of andere cultuurgoederen en daarvoor gesubsidieerd worden verantwoorden hun subsidie volgens de regels van het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie subsidieperiode 2021-2024 (zie www.cultuursubsidie.nl).

Voor fondsen die op grond van artikel 4c van de Wet op het specifiek cultuurbeleid subsidie ontvangen geldt het Handboek verantwoording subsidies cultuurfondsen subsidieperiode 2021-2024 (zie www.cultuursubsidie.nl).

Met uw jaarrekening en het bestuursverslag legt u jaarlijks verantwoording af aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) over de besteding van de verleende (project)subsidie(s). Uitgangspunten voor de verantwoording zijn uw beleidsplan, de meerjarenbegroting voor de periode 2021-2024 en de verleningsbeschikking voor de (project)subsidie(s).

Daarnaast bieden de gegevens over de financiën en prestaties van instellingen belangrijke informatie over ontwikkelingen in de sector.

WETGEVING EN RICHTLIJNEN

Onder meer de volgende wet- en regelgeving en richtlijnen zijn van toepassing op de subsidieverstrekking:

- Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9 (BW 2 Titel 9), met uitzondering van de afdelingen 1 en 11 tot en met 16;² -
- Wet op het specifiek cultuurbeleid (Wsc)
- Besluit op het specifiek cultuurbeleid (Bsc)
- Regeling op het specifiek cultuurbeleid (Rsc)
- Wet Normering Topinkomens
- Beleidsregel verlaging cultuursubsidies
- Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk)
- De voorschriften over financiële derivaten in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 zijn overeenkomstig van toepassing, met uitzondering van de voorschriften over het treasury statuut, de artikelen 6,7 en 10 en de paragrafen 4 en 5. Een nadere toelichting is in de verleningsbeschikking opgenomen.
- de Europese (daarmee wordt bedoeld Europese richtlijnen 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieopdrachten en 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten) en de nationale wet- en regelgeving inzake aanbestedingen (daarmee wordt bedoeld artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012: de Aanbestedingswet 2012, het Aanbestedingsbesluit en de Gids Proportionaliteit).

Op grond van artikel 2.26, eerste lid van de Rsc is BW 2 Titel 9, met uitzondering van de afdelingen 1 en 11 tot en met 16, van toepassing op de jaarrekening met dien verstande dat de winst- en verliesrekening wordt vervangen door een exploitatierekening; op deze exploitatierekening zijn de bepalingen omtrent

² Met dien verstande dat de winst- en verliesrekening wordt vervangen door een exploitatierekening; op deze exploitatierekening zijn de bepalingen omtrent de winst- en verliesrekening van overeenkomstige toepassing. Bepalingen omtrent winst en verlies zijn van overeenkomstige toepassing op het exploitatiesaldo.

de winst- en verliesrekening van overeenkomstige toepassing. Bepalingen omtrent winst en verlies zijn van overeenkomstige toepassing op het exploitatiesaldo.

Er is zoveel mogelijk aangesloten bij de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 (RJ 640 – organisaties zonder winst oogmerk). Daar waar specifieke wet- of regelgeving of subsidievoorschriften gelden die afwijken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving gaan deze vóór op de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Bovenstaande wetten en regelingen zijn te vinden via de websites www.rijksoverheid.nl, www.cultuursubsidie.nl en/of www.wetten.nl.

PROCEDURE

De verantwoording over het betreffende boekjaar dient u in binnen dertien weken na het eerste, tweede en derde jaar van de vierjaarlijkse subsidieperiode (vóór 1 april).

Na afloop van de vierjaarlijkse periode dient u tussen acht en dertien weken na 31 december 2024 (vóór 1 april) een aanvraag tot vaststelling van de subsidie in. Aan de hand van de ingediende verantwoording beoordeelt OCW of subsidie/subsidies besteed is/zijn aan het doel waarvoor deze is/zijn verstrekt.

Als u naast de vierjaarlijkse instellingssubsidie één (of meer) projectsubsidie(s) heeft ontvangen, dan dient u tevens rekening te houden met de aanwijzingen in hoofdstuk 3 (Verantwoording van projectsubsidie).

U ontvangt jaarlijks rond februari een circulaire waarin staat beschreven hoe u uw verantwoording of uw aanvraag tot vaststelling kunt aanleveren bij OCW. Wij verzoeken u goed nota te nemen van deze circulaire en de aanwijzingen te volgen.

1. ONDERDELEN VAN DE VERANTWOORDING

De jaarlijkse verantwoording en de aanvraag tot vaststelling van de vierjaarlijkse instellingssubsidie bestaat uit drie onderdelen: de jaarrekening, het bestuursverslag en de prestatieverantwoording. Daarnaast voegt de accountant een aantal accountantsproducten toe. Voor de verantwoording hanteert OCW voorgeschreven modellen. Het is verplicht het juiste model te hanteren. In hoofdstuk 4 treft u de modellen aan en is vermeld welke variant exploitatierekening en prestatieverantwoording op welke instelling van toepassing is. Voor instellingen die op grond van art. 3.26 van de Rsc subsidie ontvangen (de regionale musea), gelden aangepaste eisen. Zie paragraaf 3.4.

1.1 JAARREKENING

De jaarrekening, als bedoeld in artikel 2.26 van de Rsc, bevat de volgende onderdelen:

- Balans
De balans dient opgesteld te worden volgens model I.
Alle balansposten dienen te worden toegelicht.
- Exploitatierekening
De exploitatierekening dient opgesteld te worden volgens model II (a, b of c).
Op de exploitatierekening geeft u een toelichting.

Gelieerde rechtspersonen (dochtermaatschappij van een rechtspersoon)

De jaarrekening van een ontvanger van een vierjaarlijkse instellingssubsidie gaat vergezeld van de jaarrekeningen van dochtermaatschappijen van de instelling als bedoeld in [artikel 24a van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek](#) of andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. In plaats van afzonderlijke jaarrekeningen van de dochtermaatschappijen kan een geconsolideerde jaarrekening worden ingediend, waarin de afzonderlijke jaarrekeningen van moeder en dochter(s) zijn opgenomen. De separate jaarrekening van de moedermaatschappij (de instelling waarvoor u de vierjaarlijkse instellingssubsidie ontvangt) is onder meer bepalend voor de digitale invoer en de berekening van de eigen inkomsten.

1.2 BESTUURSVERSLAG

Het bestuursverslag (als bedoeld in artikel 2.15 van de Rsc) is zakelijk van aard en wordt ondertekend door het bestuur.

Al dan niet in aanvulling op elementen die zijn voorgeschreven in de Richtlijnen Jaarverslaggeving RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk), bevat het bestuursverslag een toelichting op de volgende onderwerpen:

- a. het exploitatieresultaat;
- b. de financiële positie, waarbij u, indien van toepassing, een toelichting geeft op het beleggingsbeleid en eventueel de door u, of een gelieerde instelling, gebruikte financiële derivaten;
- c. een inzichtelijke kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten in het afgelopen jaar en het al dan niet realiseren van de voorgenomen activiteiten.

1.3 PRESTATIEVERANTWOORDING

De prestatieverantwoording dient opgesteld te worden volgens model III (welke op uw instelling van toepassing is). U neemt in het model alleen de kwantitatieve gegevens op. In uw bestuursverslag geeft u een kwalitatieve toelichting op de activiteiten in relatie tot de voorgenomen activiteiten opgegeven in uw beleidsplan 2021-2024, welke mogelijk door u is aangepast met het corona-addendum. Indien u kwantitatieve gegevens opneemt in de toelichting op uw activiteiten dienen deze overeen te komen met de cijfers in uw prestatieverantwoording. De prestatieverantwoording is geen object van accountantscontrole.

1.4 ACCOUNTANTSPRODUCTEN

De jaarlijkse verantwoording wordt conform artikel 2.27 van de Rsc door uw accountant voorzien van de volgende producten:

- De controleverklaring bij de jaarrekening, opgenomen in uw jaarrekening onder 'Overige gegevens' (RJ 640.303).
- Het rapport van bevindingen.
Indien de accountant een rapport van bevindingen heeft opgesteld voegt u dat bij uw jaarverantwoording.

Voor de accountantscontrole dient de accountant de aanwijzingen te volgen van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024. Het protocol is bedoeld om, aanvullend op de geldende beroepsvoorschriften van de NBA, limitatief vast te leggen welke onderwerpen door de accountant moeten worden gecontroleerd.

2. VERANTWOORDING AANVULLENDE SUBSIDIE RAOCCC

Indien u in 2021 een aanvullende subsidie op grond van de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 (RAOCCC) heeft ontvangen, verantwoordt u deze aanvullende subsidie in uw exploitatierekening 2021 onder de post 'incidentele publieke subsidies'. Op een niet besteed deel van deze subsidie is voor de instellingen artikel 2.16 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid (artikel 14 RAOCCC) van overeenkomstige toepassing. Aan het einde van deze subsidieperiode (2024) dient u ook het verzoek tot vaststelling van de aanvullende subsidie in.

Om een beter beeld te krijgen van het gebruik en de werking van de generieke en specifieke steunmaatregelen verzoeken wij u in 2021 om een toelichting op de onderstaande punten. Deze kunnen overeenkomen met punten die al in uw bestuursverslag of jaarrekening zijn opgenomen. Mocht dat niet zo zijn voor alle vragen en het ook niet meer mogelijk zijn deze toelichting alsnog in uw jaarverantwoording te verwerken, kunt u dit als bijlage toevoegen aan het pdf-bestand van uw bestuursverslag of jaarrekening.

Inhoudelijke toelichting op de volgende punten, al dan niet, aanvullend op uw bestuursverslag:

- op welke wijze de aanvullende middelen zijn besteed aan het doel waar deze voor zijn verleend;
- het exploitatieresultaat in relatie tot de aanvullende subsidie die aan uw instelling is verleend;
- (welke) overige maatregelen (of subsidie), zoals coulantemaatregelen door subsidiënten zijn verleend, met naam van de subsidiënt en de maatregel;
- hoeveel en welke geplande activiteiten in de periode waar de aanvullende subsidie betrekking op heeft, alsnog gerealiseerd zijn, bijvoorbeeld door de activiteiten aan te passen, en de hoeveelheid publiek die hiermee (online) is bereikt;
- reflectie op en beschrijving van de wijze waarop getracht is het eigen publiek of nieuw publiek te (blijven) bereiken met nieuwe activiteiten en in welke mate dit gelukt is. Eventueel kunt u dit aanvullen met uw ervaringen met het online bereiken van publiek: Vroeg u een vergoeding en zo ja, welk bedrag? Welke inzichten heeft u in het bereik van deze onlineactiviteiten?

Verder vragen wij uw aandacht voor onderstaande posten, aanvullend op uw exploitatierekening:

- een toelichting en specificatie op de post 'incidentele publieke subsidies': alle corona-gerelateerde aanvullende subsidies ontvangen van andere overheden (ministeries, gemeenten, provincies), per subsidiënt, specificeren en toelichten voor welk doel het is verleend;
- de post private middelen: alle ontvangen corona-gerelateerde aanvullende subsidies en bijdragen toelichten en per privaat fonds apart specificeren;
- indien sprake is geweest van een kostenreductie in het kader van corona (zoals een huurverlaging), deze onder de betreffende lasten toelichten en specificeren (bedrag en verlener);

- een toelichting en specificatie welke (extra) kosten zijn gedekt met de aanvullende subsidie(s) in relatie tot (aangepaste) activiteiten.

3. VERANTWOORDING VAN PROJECTSUBSIDIES

Hoofdstuk 5 van de Rsc is van toepassing op de verstrekking van projectsubsidies.

3.1 PROJECTSUBSIDIE KLEINER DAN € 25.000

Als een projectsubsidie over de gehele looptijd kleiner is dan € 25.000 zal de minister de subsidie ambtshalve vaststellen binnen 22 weken na de in de verleningsbeschikking vermelde einddatum van het project. Dit betekent dat u geen aanvraag tot vaststelling hoeft in te dienen en over het project ook geen specifieke verantwoording of activiteitenverslag hoeft op te nemen. Wel kan de minister u verzoeken aan te tonen dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden voorwaarden.

3.2 PROJECTSUBSIDIE VANAF € 25.000 TOT € 125.000

Als een projectsubsidie € 25.000 of meer, maar minder dan € 125.000 bedraagt, dan dient u binnen 13 weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een activiteitenverslag (artikel 5.11, lid 3 van de Rsc). Indien u een instellingssubsidie ontvangt, kunt u er voor kiezen het activiteitenverslag in het bestuursverslag op te nemen, op een zodanige wijze dat de activiteiten van de projectsubsidie afzonderlijk herkenbaar zijn en gerelateerd aan de activiteiten van het projectplan van de projectsubsidie (art. 5.11, lid 1 en 4 van de Rsc).

Aan de hand van dit activiteitenverslag toont u aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie (artikel 5.11, lid 3 van de Rsc).

3.3 PROJECTSUBSIDIE VANAF € 125.000

U dient binnen 13 weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een activiteitenverslag en een financieel verslag. De verantwoording van projectsubsidie(s) kunt u opnemen in de jaarlijkse verantwoording of aanvraag tot vaststelling van instellingssubsidie (art. 5.10, lid 2 van de Rsc).

- a. u neemt het activiteitenverslag op in het bestuursverslag van uw instellingssubsidie op een zodanige wijze dat de activiteiten van de projectsubsidie afzonderlijk herkenbaar zijn en gerelateerd aan de activiteiten van het projectplan van de projectsubsidie (art. 5.11, lid 1 en 4 van de Rsc). Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie (artikel 5.11, lid 3 van de Rsc);

- b. de financiële eindverantwoording over het project van de projectsubsidie neemt u op in de reguliere door een accountant gecertificeerde jaarrekening, op zodanige wijze dat de baten en lasten met betrekking tot het project afzonderlijk kunnen worden afgelezen (art. 5.11, lid 2 en 5, van de Rsc). Dit betekent dat dit een onderdeel van de accountantscontrole is. Hieronder vindt u een model die u kunt gebruiken voor de verantwoording van de projectsubsidie.

Model a: Verantwoording van projectsubsidies, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR
Project [X]	[...]	[--/--/--]			
1. Activiteit A			1.	1.	
2. Activiteit B			2.	2.	
3. Activiteit C; etc.			3.	3.	
		Totaal	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Project [Y]	[...]	[--/--/--]			
1. Activiteit A			1.	1.	
2. Activiteit B			2.	2.	
3. Activiteit C; etc.			3.	3.	
		Totaal	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

3.3.1 PROJECTSUBSIDIES MET EEN LOOPTIJD OVER MEERDERE BOEKJAREN

De minister kan bij projectsubsidies met een looptijd over meerdere jaren om een tussentijdse verantwoording vragen. In de beschikking kunt u vinden aan welke verantwoordingseisen u moet voldoen. De vereisten zijn, daar waar van toepassing, gelijk aan de hierboven beschreven verantwoordingseisen, de aanvraag tot vaststelling uitgezonderd. De aanvraag tot vaststelling vindt aan het einde van de projectperiode van de projectsubsidie plaats. Binnen 13 weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht, dient u een aanvraag tot vaststelling in.

De financiële verantwoording van projectsubsidies met een looptijd over meerdere boekjaren neemt u in tussentijdse boekjaren op zodanige wijze op in de jaarrekening dat de baten en lasten met betrekking tot het project afzonderlijk kunnen worden afgelezen (art. 5.11, lid 2 en 5, van de Rsc).

In de tussenliggende boekjaren neemt u een per balansdatum nog niet besteed deel van de subsidie, conform RJ 274, apart herkenbaar op de balans op als vooruit ontvangen subsidie (onder de kortlopende of langlopende schulden). Indien dit bedrag besteed wordt in een betreffend jaar dient u dit vrijgevallen

bedrag in uw jaarrekening in de exploitatierekening te verantwoorden als subsidie publieke middelen. Hieronder vindt u een model die u kunt gebruiken voor de verantwoording van de projectsubsidie.

Model b: Verantwoording van projectsubsidies, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-20xx	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk - datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Project [X]	[...]	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Project [Y]	[...]	_____	_____	_____	_____	_____	_____
	Totaal	_____	_____	_____	_____	_____	_____

3.3.2 PROJECTSUBSIDIE IN FINANCIËEL VERSLAG

Optioneel kunt u er ook voor kiezen om de verantwoording van een projectsubsidie separaat in te dienen. In dat geval dient u binnen 13 weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een activiteitenverslag en een financieel verslag.

- a. Het activiteitenverslag (art. 5.11, lid 3 van de Rsc):
 - toont aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen;
 - bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten;
 - komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan dat is ingediend;
 - bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.
- b. Het financieel verslag (art. 5.12, lid 1):
 - geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de besteding van de subsidie door de subsidieontvanger;
 - sluit aan op de indeling van de begroting die voorafgaand aan de subsidieverlening is ingediend;
 - geeft een toelichting bij belangrijke verschillen tussen financieel verslag en begroting;
 - is te relateren aan de activiteiten in het activiteitenverslag.
- c. De controleverklaring (art. 5.12, lid 2):

- gaat vergezeld van een verklaring van een accountant;
- is opgesteld volgens het Model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie. Zie hiervoor het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

3.4 PROJECTSUBSIDIES INTERNATIONAAL CULTUURBELEID

Indien van toepassing dient u de projectsubsidies voor internationaal cultuurbeleid (hierna ICB) op de volgende wijze te verantwoorden:

- Het activiteitenverslag van de ICB-projectsubsidie kunt u opnemen in uw bestuursverslag. In het verslag geeft u een toelichting op de specifieke aandachtspunten die in de beschikking tot subsidieverlening zijn vermeld.
- Het kwantitatief overzicht vult u conform onderstaand model in, in het jaarverantwoordingsformulier. Gegevens over de buitenlandse bezoekersprogramma's dient u hierin ook te verwerken. De specificatie per gehonoreerde aanvragen levert u aan in een aparte bijlage. Hiervoor kunt u onderstaand model gebruiken.

	aantal	bedrag
Totaal ontvangen aanvragen	--	€__
Totaal gehonoreerde aanvragen	--	€__

Specificatie per project							
naam instelling	naam project	type activiteit	(sub-) discipline	land	(aangevraagd) bedrag ³	(gehonoreerd) bedrag ⁴	ICB-doelstelling ⁴
---	---	--	--	---	€__	€__	D1 of D2 of IES

³ Aangevraagd bedrag: alleen invullen indien van toepassing.

⁴ Gehonoreerd bedrag: u vult hier het bedrag in dat aan een aanvrager is verleend. Indien het project door uw eigen instelling is uitgevoerd, neemt u het bedrag op dat aan het betreffende project is besteed.

⁴ Doelstelling 1 betreft een sterke positie van de Nederlandse culturele sector in het buitenland door zichtbaarheid, uitwisseling en duurzame samenwerking; doelstelling 2 is het met Nederlandse cultuuruitingen ondersteunen van de bilaterale relaties met andere landen. Zie voor verdere uitleg bij de doelstellingen p. 8 van [het beleidskader Internationaal Cultuurbeleid 2021-2024](#). Dutch Culture ten slotte kan in deze kolom aangeven welke middelen aan Internationale Erfgoedsamenwerking zijn besteed.

4. MODELLEN VOOR DE VERANTWOORDING

Voor de verantwoording van de subsidie gebruikt OCW een model voor de balans en exploitatierekening. Voor de prestatieverantwoording zijn voor verschillende categorieën BIS-instellingen aparte modellen ontwikkeld. In paragraaf 4.3 vindt u welk prestatiemodel per artikel op basis van de Rsc van toepassing is. Indien u subsidie ontvangt op grond van meerdere artikelen en ten aanzien hiervan geen aanvullende eisen zijn gesteld, dient u een balans, een exploitatierekening en meerdere prestatieoverzichten te verstrekken.

4.1 VERANTWOORDING BIS-SUBSIDIE REGIONALE MUSEA

Musea die op grond van artikel 3.26 van de Rsc zijn opgenomen in de BIS in de periode 2021-2024 ontvangen subsidie op basis van een ingediend projectplan en niet primair voor exploitatie. De jaarlijkse verantwoording wijkt daarom af van de BIS-subsidies voor andere instellingen. De overige paragrafen van hoofdstuk 4 van het handboek zijn hiermee voor de regionale musea verder niet van toepassing. De aanvraag tot vaststelling vindt aan het einde van de BIS-periode plaats en dient u binnen 13 weken na afloop hiervan in. De verantwoording over het betreffende boekjaar dient u in binnen dertien weken na het eerste, tweede en derde jaar van de vierjaarlijkse subsidieperiode (vóór 1 april), vergezeld van onderstaande onderdelen:

- a. Het activiteitenverslag (art. 5.11, lid 3 van de Rsc):
 - toont aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen;
 - bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten;
 - komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan dat is ingediend;
 - bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.
- b. Het financieel verslag (art. 5.12, lid 1):
 - geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de besteding van de subsidie door de subsidieontvanger;
 - sluit aan op de indeling van de begroting die voorafgaand aan de subsidieverlening is ingediend;
 - geeft een toelichting bij belangrijke verschillen tussen financieel verslag en begroting;
 - is te relateren aan de activiteiten in het activiteitenverslag.
- c. De controleverklaring (art. 5.12, lid 2):
 - gaat vergezeld van een verklaring van een accountant;

is opgesteld volgens het Model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie. Zie hiervoor het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

4.2 MODEL BALANS EN EXPLOITATIEREKENING

MODEL I - BALANS

	Huidig	Vorig
ACTIVA	boekjaar	boekjaar
<hr/>		
Vaste activa		
I Immateriële vaste activa		
II Materiële vaste activa		
III Financiële vaste activa		
<hr/>		
Totale vaste activa		
Vlottende activa		
IV Voorraden		
V Vorderingen		
VI Effecten		
VII Liquide middelen		
<hr/>		
Totale vlottende activa		
<hr/>		
TOTALE ACTIVA		
<hr/>		

	Huidig	Vorig
PASSIVA	boekjaar	boekjaar
Eigen vermogen		
I Algemene reserve		
II Bestemmingsreserves		

III Bestemmingsfondsen

Totaal eigen vermogen

Voorzieningen

V Voorzieningen

Totale voorzieningen

Langlopende schulden

VI Langlopende schulden

Totale langlopende schulden > 1 jaar

Kortlopende schulden

VII Kortlopende schulden

Totale kortlopende schulden < 1 jaar

TOTALE PASSIVA

TOELICHTING OP HET MODEL VOOR DE BALANS

Het is niet toegestaan van model I af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdposten gelden geen voorschriften.

Vaste activa

Als u subsidie ontvangt voor investering in vaste activa, dan vindt verantwoording van de subsidie niet plaats in de exploitatierekening. U neemt de investering op in de balans. De ontvangen subsidie neemt u op onder de Langlopende schulden met als subpost Investeringssubsidie in de toelichting. Deze post Investeringssubsidie valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering en wordt opgenomen onder de baten.

Ditzelfde geldt voor activa verkregen om niet (schenking) of uit sponsoring. Deze dienen gewaardeerd te worden tegen de reële waarde. De daarvoor verkregen sponsoring/schenking neemt u op in de toelichting onder de Langlopende schulden als subpost Sponsoring/ Schenking.

Aandachtspunt

De baten in de vorm van goederen of diensten dienen gewaardeerd te worden tegen de reële waarde en tegen die reële waarde opgenomen te worden onder de baten. Het gaat hier bijv. om verkrijging van een pand voor een bedrag lager dan de reële waarde, dan wel “om niet” of een niet of tegen gereduceerd tarief verrichten van diensten door een notaris. Vrijwilligerswerk wordt niet opgenomen. Indien dit belangrijk is voor de bedrijfsvoering maakt u hiervan melding in het bestuursverslag (RJ 640.204). Indien van belangrijke baten in de vorm van zaken of diensten de waarde niet op betrouwbare wijze kan worden geschat, wordt hiervan in de toelichting melding gemaakt (RJ 640.407).

Eigen vermogen

Bij het maken van onderscheid tussen algemene reserve, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen volgt u de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 (RJ 640.310-318).

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming, de wijze waarop het exploitatieresultaat aan een (bestemmings-)reserve of bestemmingsfonds wordt toegerekend en/of op een andere wijze wordt aangewend, voorziet u van een toelichting.

Aandachtspunt

Het verloop van de algemene reserve, bestemmingsreserves en -fondsen dient te worden toegelicht. De relatie tussen lasten in de exploitatierekening en uitputting van de bestemmingsreserves en -fondsen dient u eveneens toe te lichten. Ook de relatie met de resultaatbestemming (dotaties en aanwending) dient u inzichtelijk te maken en nader toe te lichten.

Voorzieningen

Bij deze post staat het u vrij subposten te gebruiken naar eigen inzicht. Volg bij het treffen van voorzieningen de bepalingen in artikel 374 BW 2 Titel 9 en tevens de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 252. Deze richtlijn geeft de voorwaarden aan waaronder een voorziening getroffen kan worden en de wijze waarop deze toegelicht moet worden.

U neemt in de toelichting in ieder geval het verloop van de voorziening, de waarderingsmethode en korte omschrijving van de aard van de voorziening op (zie RJ 252.5).

MODEL II - EXPLOITATIEREKENING

BATEN	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig Boekjaar
<hr/>			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5):			
2 Recette/kaartverkoop			
3 Uitkoop (alleen podiumkunsten)			
4 Partage (alleen podiumkunsten)			
5 Overige publieksinkomsten			
6 Publieksinkomsten buitenland			
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)			
8 Sponsorinkomsten			
9 Vergoedingen coproducent			
10 Overige directe inkomsten			
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)			
12 Totaal Directe inkomsten (7+11)			
13 Indirecte inkomsten			

14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen

15 Private middelen – bedrijven

16 Private middelen - private fondsen

17 Private middelen - goede doelenloterijen

18 **Totale bijdragen uit private middelen** (14+15+16+17)

19 **Totaal eigen inkomsten** (12+13+18)

20 Baten in natura

Subsidies

21 Totaal structureel OCW

22 Totaal structureel Provincie

23 Totaal structureel Gemeente

24 Totaal structurele publieke subsidie overig

25 Totale structurele subsidies (21+22+23+24)

26 Incidentele publieke subsidies

27 **Totaal subsidies** (25+26)

TOTALE BATEN (19+20+27)

LASTEN	Huidig boekjaar	Vorig Begroting boekjaar
1. Beheerlasten materieel		
2. Beheerlasten personeel		
3. Beheerlasten totaal (1+2)		
4. Activiteitenlasten materieel		
5. Activiteitenlasten personeel		
6. Activiteitenlasten totaal (4+5)		
TOTALE LASTEN (3+6)		
7. Saldo uit gewone bedrijfsvoering (Totale Baten – Totale Lasten)		
8. Saldo rentebaten/ -lasten		
EXPLOITATIERESULTAAT (7 + 8 + 9)		

TOELICHTING OP HET MODEL VOOR DE EXPLOITATIEREKENING

Het is niet toegestaan van model II af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdposten gelden geen voorschriften. Aan de batenkant wordt onderscheid gemaakt tussen eigen inkomsten en subsidies/bijdragen. De lasten worden onderscheiden naar beheerlasten en activiteitenlasten. Voor een nadere uitleg van genoemde (specifiek voor de verantwoording van cultuursubsidies) posten, zie de definitielijst in hoofdstuk 5.

Begrotingskolom

Zorg ervoor dat cijfers in de kolom Begroting overeenstemmen met de meerjarenbegroting die de minister heeft goedgekeurd. Voor een goed inzicht licht u de materiële verschillen tussen uw begroting en de realisatie toe.

Het kan voorkomen dat in de loop van de subsidieperiode substantiële wijzigingen in de jaarbegroting optreden ten opzichte van de meerjarenbegroting. In dat geval hanteert u de meest recente door de Raad van Toezicht of bestuur goedgekeurde jaarbegroting als referentiepunt en licht u de belangrijkste afwijkingen ten

opzichte van de door OCW goedgekeurde meerjarenbegroting toe. Kleine afwijkingen op de laatst goedgekeurde begroting als gevolg van inflatie behoeven niet te worden toegelicht.

4.3 MODEL PRESTATIEVERANTWOORDING

MODEL III - PRESTATIEMODEL

Model III levert u aan in het kader van de prestatieverantwoording aan OCW. Uitgangspunt hiervoor is het beleidsplan dat de basis is voor de subsidiebeschikking voor de periode 2021-2024, aangevuld met/gewijzigd door het in juni 2021 aangeleverde corona-addendum.

Indien de resultaten in het boekjaar naar soort en omvang afwijken van uw planning voorziet u de verschillen van een toelichting in uw bestuursverslag. Hierin geeft u een reflectie op het resultaat en ziet u vooruit naar de mogelijke consequenties voor toekomstige activiteiten.

In de prestatie modellen is een aantal mogelijkheden toegevoegd om online voorstellingen en activiteiten en het bezoek daaraan inzichtelijk te kunnen maken. Dit is mede gedaan op verzoek van instellingen en omdat online activiteiten onderdeel uitmaken van een merendeel van de ingediende corona-addenda. Onder de definities in hoofdstuk 5 is zo goed mogelijk toegelicht wat met de verschillende prestaties bedoeld wordt, maar omdat nog niet overal sprake is van standaardisering van definities is het mogelijk dat u niet volledig uit de voeten kunt met de omschrijvingen. Ook is het mogelijk dat niet al uw activiteiten een plek kunnen krijgen in de prestatie modellen (zoals bijvoorbeeld het bezoek aan uw website, volgers op sociale media of schoolgebonden en openbare online activiteiten). In die gevallen vragen wij u een toelichting te geven op uw online activiteiten in het bestuursverslag.

Het doel van het opnemen van deze online voorstellingen en activiteiten is om uw artistieke uitingen en het bereik daarvan in het digitale domein in beeld te brengen. Marketingactiviteiten horen hier niet bij. De ervaringen met de verantwoording van deze prestaties in de periode 2021-2024 zijn een gezamenlijk leerproces en kunnen in de periode daarna weer leiden tot verbeteringen van de modellen en definities.

Hieronder vindt u welk prestatie model op uw instelling van toepassing is op basis van het artikel op grond waarvan u subsidie ontvangt. Voor instellingen die vallen onder de categorieën *ondersteuning en ontwikkeling* en *ontwikkelinstelling* (Rsc artikelen 3.28, 3.34, 3.36, 3.39, 3.40, 3.44, 3.46 tm 3.51) geldt geen specifiek prestatie model. Zij hebben voor de periode 2021-2024 zelf kwantitatieve prestatie-indicatoren kunnen formuleren in relatie tot hun doelstellingen. Deze vormen, aangevuld met/gewijzigd door het aangeleverde corona-addendum voor deze instellingen het uitgangspunt voor verantwoording.

N.B. -De prestatie modellen zijn geen object van accountantscontrole.

PRESTATIEMODEL - PODIUMKUNSTINSTELLINGEN

- Artikel 3.9 Algemeen theater
- Artikel 3.11 Dans
- Artikel 3.17 Muziekensembles en koren
- Artikel 3.19 Grootschalig opera-aanbod
- Artikel 3.20 Overig opera-aanbod
- Artikel 3.24 Jeugdpodiumkunsten

PRESTATIEMODEL - SYMFONIEORKESTEN

- Artikel 3.13 Symfonieorkesten
- Artikel 3.14 Symfonieorkest begeleiding opera
- Artikel 3.15 Symfonieorkest begeleiding dans
- Artikel 3.16 Symfonieorkest aanbod pop en jazz

PRESTATIEMODEL - FESTIVALS

- Artikel 3.22 Festival Podiumkunsten
- Artikel 3.33 Film
- Artikel 3.37 Letteren
- Artikel 3.41 Design
- Artikel 3.42 Ontwerp, beeldende kunst of cross-over

PRESTATIEMODEL – PRESENTATIE-INSTELLINGEN

- Artikel 3.30 Presentatie-instellingen

PRESTATIEMODEL – POSTACADEMISCHE INSTELLINGEN

- Artikel 3.31 Postacademische instellingen

PRESTATIEMODEL - PODIUMKUNSTINSTELLINGEN

		begroting				realisatie			
		2021 aantal		2024 aantal		Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	PRODUCTIES								
1	<u>producties</u>								
	waarvan:								
2	<i>producties (groot) (bedoeld voor zalen met meer dan 400 zitplaatsen) (n.v.t. voor ensembles)</i>								
2a	<i>online producties</i>								
	VOORSTELLINGEN EN BEZOEKEN								
		aantal voorstellin gen	aantal bezoek en	aantal voorstellin gen	aantal bezoek en	aantal voorstellin gen	aantal bezoek en	aantal voorstellin gen	aantal bezoek en
3	reguliere voorstellingen standplaats								
4	reguliere voorstellingen buiten standplaats								
5	reguliere voorstellingen buitenland								
6	reguliere voorstellingen online								
7	<u>reguliere voorstellingen totaal (3+4+5+6)</u>								
	waarvan:								
	gratis bezoeken (zaal)								
	gratis bezoeken (online)								
	betaalde bezoeken (zaal)								
	betaalde bezoeken (online)								
8	<u>schoolgebonden voorstellingen</u>								
	waarvan:								
	zaal								
	online								
	<u>totaal voorstellingen (7+8)</u>								

PRESTATIEMODEL - SYMFONIEORKESTEN

		begroting				realisatie			
		2021 aantal		2024 aantal		Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	PROGRAMMA'S								
1	<u>programma's</u>								
	waarvan:								
	<i>symfonisch programma met grote bezetting (>80 musici)</i>								
2	<u>begeleide programma's</u>								
	VOORSTELLINGEN								
		aantal voorstel- lin- gen	aantal bezoek en	aantal voorstel- lin- gen	aantal bezoek en	aantal voorstel- lin- gen	aantal bezoek en	aantal voorstel- lin- gen	aantal bezoek- en
3	reguliere voorstellingen standplaats								
4	reguliere voorstellingen buiten standplaats								
5	reguliere voorstellingen buitenland								
6	reguliere voorstellingen online								
7	<u>reguliere voorstellingen totaal (3+4+5+6)</u>								
	waarvan:								
	<i>gratis bezoeken (zaal)</i>								
	<i>gratis bezoeken (online)</i>								
	<i>betaalde bezoeken (zaal)</i>								
	<i>betaalde bezoeken (online)</i>								
8	<u>schoolgebonden voorstellingen</u>								
	waarvan:								
	<i>Zaal</i>								
	<i>Online</i>								
	<u>totaal voorstellingen (7+8)</u>								
	BEGELEIDINGEN								
9	<u>begeleidingen</u>								

PRESTATIEMODEL - FESTIVALS

		begroting				realisatie			
		2021		2024		Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	KERNACTIVITEITEN EN BEZOEKEN								
		aan tal	aantal bezoeken	aan tal	aantal bezoeken	aan tal	aantal bezoeken	aan tal	aantal bezoeken
1	<u>kernactiviteiten tijdens festivalperiode</u>								
2	<u>kernactiviteiten buiten festivalperiode</u>								
3	<u>kernactiviteiten online</u>								
4	<u>totaal kernactiviteiten (1+2+3)</u>								
	<i>waarvan:</i>								
	<i>gratis bezoeken (op locatie)</i>								
	<i>gratis bezoeken (online)</i>								
	<i>betaalde bezoeken (op locatie)</i>								
	<i>betaalde bezoeken (online)</i>								
5	<u>schoolegebonden activiteiten</u>								
	<i>waarvan:</i>								
	<i>op locatie</i>								
	<i>online</i>								
	<u>totaal kernactiviteiten en bezoeken (3+4+5)</u>								

PRESTATIEMODEL - PRESENTATIE-INSTELLINGEN

		begroting				realisatie			
		2021		2024		Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	PRESENTATIES EN BEZOEKEN								
		aantal	aantal bezoeken	aantal	aantal bezoeken	aantal	aantal bezoeken	aantal	aantal bezoeken
1	<u>tijdelijke presentaties</u>								
2	<u>totaal bezoeken presentaties op locatie</u>								
2	<u>totaal bezoeken presentaties online</u>								
	<i>waarvan:</i>								
	<i>gratis bezoeken (op locatie)</i>								
	<i>gratis bezoeken (online)</i>								
	<i>betaalde bezoeken (op locatie)</i>								
	<i>betaalde bezoeken (online)</i>								
4	<u>schoolgebonden activiteiten</u>								
	<i>waarvan:</i>								
	<i>op locatie</i>								
	<i>online</i>								
5	<u>overige activiteiten</u>								
	<i>waarvan:</i>								
	<i>op locatie</i>								
	<i>online</i>								
	<u>totaal activiteiten (4+5)</u>								

PRESTATIEMODEL - POSTACADEMISCHE INSTELLINGEN BEELDENDE KUNST

		begroting		realisatie	
		2021	2024	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
	KERNACTIVITEITEN				
		aantal	aantal	aantal	aantal
1	<u>deelnemers kernactiviteiten</u>				

5. BELEIDSINFORMATIE

Conform artikel 2.20 (Onderzoeken) van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid dient u mee te werken aan door of namens de minister ingestelde onderzoeken die erop zijn gericht de minister inlichtingen te verschaffen ten behoeve van de ontwikkeling van zijn beleid.

Voor de subsidieperiode 2021-2024 wordt u gevraagd informatie aan te leveren met betrekking tot alle personen die werkzaamheden verricht hebben voor uw organisatie in dit kalenderjaar. Hiervoor dient u onderstaande tabel in te vullen.

Het is mogelijk dat u in de overige jaren van de huidige subsidieperiode, dus van 2022-2024, om aanvullende informatie wordt gevraagd. Mocht dat het geval zijn, dan wordt het handboek hierop aangepast.

Onderstaande tabel dient alleen ingevuld te worden door instellingen die op grond van [artikel 4a](#) van de Wet op het specifiek cultuurbeleid een **vierjaarlijkse instellingssubsidie** voor de periode 2021-2024 ontvangen.

Werkzame personen

	Huidig boekjaar			Vorig boekjaar		
	aantal pers	aantal fte / uren	bedrag	aantal pers	aantal fte / uren	bedrag
Uren werkweek fte		uur		uur		
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)		fte		fte		
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)		fte		fte		
Ingehuurde zelfstandigen /freelancers		uur		uur		
Overige werkzame personen		fte		fte		
Stagiair(e)s		fte		fte		
Vrijwilligers		fte		fte		

TOELICHTING OP TABEL VOOR WERKZAME PERSONEN

U neemt in deze tabel *alle personen* op die werkzaamheden verricht hebben voor uw organisatie in dit kalenderjaar: werknemers, zelfstandigen/freelancers, overige betaalde krachten, stagiair(e)s en vrijwilligers. Het gaat om personen die onder uw rechtstreekse aansturing of in opdracht voor uw organisatie werken en een

bijdrage leveren aan het product/de activiteiten van uw organisatie. Het gaat om alle soorten functies en werkzaamheden, ook als u deze in uw jaarverslag mogelijk zou scharen onder materiële lasten (bijvoorbeeld de inhuur van een technicus of de inhuur van een schoonmaker). Werknemers of zelfstandigen die werkzaam zijn voor een bedrijf (ook een zelfstandige) door uw instellingen wordt ingehuurd worden niet meegeteld. U vult de tabel naar beste inzicht in en geeft een toelichting op deze tabel in uw bestuursverslag. U kunt bijvoorbeeld toelichten hoe de bedragen in de tabel zich verhouden tot de lasten in uw exploitatierekening of de ontwikkeling van fair practice en de eventuele impact daarvan op uw prestaties. U kunt in uw bestuursverslag ook toelichten wanneer u niet in staat bent onderdelen van de tabel in te vullen op basis van uw administratie. In hoofdstuk 5 vindt u de definities van de in de tabel genoemde begrippen.

Deze tabel dient om meer inzichten te geven in de ontwikkeling van fair practice ten aanzien van werkenden in de sector. De tabel is relevant in combinatie met de toelichting van de instelling op toepassing van de Fair Practice Code en de verdere concretisering van die code die de sector naar verwachting uit zal werken in de subsidieperiode 2021-2024. Relevante vragen zijn: Wat is de ontwikkeling van de sector en van de instelling ten aanzien van de inzet van verschillende contractvormen (eventueel voor verschillende functies)? Hoe is de ontwikkeling van de arbeidskosten in relatie tot relevante wet- en regelgeving en tot verschillende componenten van fair pay? Houdt de instelling rekening met de tijdsinspanning en de noodzakelijke kosten van zelfstandigen en welke rol speelt dit in de onderhandelingen over contracten? Hebben deze ontwikkelingen ook invloed op de productie van de instelling? Deze tabel dient om monitoring en reflectie op toepassing van de Fair Practice Code, zoals toegelicht in uw bestuursverslag, te verrijken en bevat geen individuele prestatie-indicatoren.

N.B. -De tabel voor werkzame personen is geen object van accountantscontrole.

-Bovenstaande tabel is niet van toepassing op regionale musea die op grond van artikel 3.26 van de Rsc zijn opgenomen in de BIS in de periode 2021-2024.

6. DEFINITIELIJST EN TOELICHTING VOOR DE VERANTWOORDING VAN CULTUURSUBSIDIES

Begrip	Toelichting
Activiteitenlasten materieel	De materiële lasten die direct samenhangen met de activiteiten van de instelling. Hieronder vallen zaken als zaalhuur (voor repetities en uitvoeringen), educatie, reis- en transportkosten, specifieke publiciteitskosten en kosten van vergunningen.
Activiteitenlasten personeel	De personele lasten die direct samenhangen met de activiteiten van de instelling.
Baten in natura	<p>Van baten in natura is sprake als geen financiële vergoeding gegeven wordt, maar goederen. Dit kan in de vorm voor bewezen diensten (sponsoring), barthers (ruilhandel) of 'om niet' (schenking). Baten in natura worden opgenomen op de balans/ in de exploitatie. Baten in natura, evenals kortingen op kosten/facturen, worden door OCW niet meegenomen bij het bepalen van het eigen inkomstenpercentage (eigen inkomsten/structurele subsidies).</p> <p><i>Aandachtspunt</i></p> <p>De baten in de vorm van goederen of diensten dienen gewaardeerd te worden tegen de reële waarde en tegen die reële waarde opgenomen te worden onder de baten (cf RJ 640.204). Het gaat hier bijv. om verkrijging van een pand voor een bedrag lager dan de reële waarde, dan wel "om niet" of een niet of tegen gereduceerd tarief verrichten van diensten door een notaris. Vrijwilligerswerk wordt niet opgenomen. Indien dit belangrijk is voor de bedrijfsvoering maakt u hiervan melding in het bestuursverslag. Indien van belangrijke baten in de vorm van zaken of diensten de waarde niet op betrouwbare wijze kan worden geschat, wordt hiervan in de toelichting melding gemaakt (RJ 640.407)</p>
Bedrag ingehuurde zelfstandigen/freelancers	U telt hier het bedrag dat gemoeid is met arbeid en bijbehorende kosten (eventuele bijdragen aan scholing, pensioen, AOV, collectieve vertegenwoordiging, declarabele voorbereidingstijd etc). Eventuele materiaalkosten laat u zoveel mogelijk buiten beschouwing. Indien materieelkosten u geen afspraak heeft gemaakt over het onderscheid tussen arbeidskosten en materieelkosten, maakt u in dat geval een schatting en geeft u een toelichting in uw bestuursverslag.
Beheerlasten materieel	Alle materiële lasten die samenhangen met het beheer van de organisatie en niet direct toe te wijzen zijn aan activiteiten. Hieronder vallen zaken als huisvesting, kantoorkosten, algemene publiciteitskosten en afschrijvingskosten.

Beheerlasten personeel	Alle personele lasten die samenhangen met het beheer van de organisatie. Personele lasten omvatten tenminste de bruto salarissen, werkgeversdeel sociale lasten, vakantiegeld, kosten pensioenpremie en kosten inhuur.
Bezoeken	Fysieke bezoeken aan een tentoonstelling, film, voorstelling, concert, optreden, etc. Online bezoeken worden apart geregistreerd.
Bezoeken gratis	Alle bezoeken waarvoor geen inkomsten worden verkregen. Hieronder vallen zaken als: vrijkaarten voor bezoeken aan voorstellingen/concerten/tentoonstellingen en voorstellingen waar men niet voor kan betalen, omdat er geen kaartverkoop is (bijvoorbeeld straatoptredens).
Bezoeken online voorstellingen	Met bezoeken wordt hier ook bedoeld op luisteraars (bijvoorbeeld via radio of podcast) of kijkers (bijvoorbeeld via tv of streaming platform). U telt bij voorkeur streams waar ten minste 10 minuten aaneengesloten naar is gekeken. Als het gebruikte streaming platform dit niet mogelijk maakt dan neemt u het aantal streams ongeacht de lengte van kijken. Het kan gaan om de online voorstellingen die live bekeken worden of op een later tijdstip. U maakt onderscheid tussen betaalde of gratis bezoeken. Het is bekend dat via één stream soms meerdere personen meekijken. U telt voor de tabel alleen het aantal streams. In het bestuursverslag kunt u uw eventuele schatting toelichten van het aantal personen dat u bereikt heeft. In het geval van tv-uitzendingen maakt u gebruik van kijkonderzoek.nl (SKO). Bij radio-uitzendingen maakt u een schatting op basis van het Nationaal Luisteronderzoek (NLO). U licht toe in uw bestuursverslag.
Bezoeken reguliere voorstellingen	Het aantal bezoeken aan reguliere voorstellingen (zie ook 'reguliere voorstelling').
Bezoeken schoolgebonden online voorstellingen	Met bezoeken wordt hier ook bedoeld op luisteraars (bijvoorbeeld radio of podcast) of kijkers (bijvoorbeeld via tv of streaming platform). Het kan gaan om de online voorstellingen die live bekeken worden of op een later tijdstip. Bij schoolgebonden online voorstellingen hoeft u voor de tabel geen onderscheid te maken tussen betaalde of gratis bezoeken. Net als bij schoolgebonden voorstellingen in de zaal telt u het aantal leerlingen/studenten (po/vo/mbo/ho) dat in schoolverband de voorstelling bekijkt of beluistert. Als u geen exacte registratie heeft, kunt u ook een schatting maken. In het bestuursverslag geeft u een toelichting.

Bezoeken schoolgebonden voorstelling of tentoonstelling	Aantal leerlingen/studenten (po/vo/mbo/ho) dat in schoolverband een schoolgebonden voorstelling of tentoonstelling bezoekt.
Bijdragen uit private middelen	Alle financiële bijdragen van private partijen (particulieren, inclusief vriendenverenigingen, bedrijven, private fondsen en goededoelenloterijen). Bijdragen zijn giften, schenkingen, donaties, legaten, nalatenschappen of contributies. Het betreft geen sponsorinkomsten. U wordt gevraagd de bijdragen van ieder privaat fonds apart te specificeren in de toelichting.
Bijdragen van bedrijven	Alle financiële bijdragen van ondernemingen, inclusief de bijdragen van bedrijfsvriendenverenigingen.
Bijzondere baten/-lasten	<p>Kosten of opbrengsten die niet zijn ontstaan door normale bedrijfsvoering. Het is niet langer toegestaan buitengewone baten en buitengewone lasten op te nemen in de jaarrekening (artikel 2:377 lid 1 letter b BW is daarom vervallen).</p> <p>Dit heeft wel tot gevolg dat in de toelichting baten en lasten die uitzonderlijk van omvang en/of mate van voorkomen, zijn specifiek moeten worden vermeld (BW 2: 377 lid 8). De wetgever bedoelt hierin met de termen "uitzonderlijk", "buitengewoon" en "bijzonder" hetzelfde.</p>
Coproductie	<p>Twee of meer (al dan niet gesubsidieerde) producenten of instellingen werken samen aan één productie. Daarvoor moet de samenwerking minimaal voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De artistieke signatuur van de verschillende samenwerkingspartners komt tot uiting in de productie en de samenwerkingspartners zijn zichtbaar in het publiciteitsmateriaal; 2. De samenwerkingspartners investeren op enigerlei wijze gezamenlijk en delen de productionele verantwoordelijkheid.
Deelnemers overige activiteiten	Aantal deelnemers aan overige activiteiten, zoals workshops, lezingen etc. Het gaat hierbij niet om bezoeken aan voorstellingen en tentoonstellingen, en niet om deelnemers aan activiteiten/voorstellingen in schoolverband.
Deelnemers overige online activiteiten	<p>Aantal deelnemers aan overige online activiteiten die samen hangen met uw artistieke doelstellingen, zoals online workshops, online lezingen etc. Het gaat hierbij niet om bezoeken aan voorstellingen en tentoonstellingen, en niet om deelnemers aan activiteiten/voorstellingen in schoolverband. Voor deze activiteiten kunnen verschillende digitale media worden gebruikt (bijvoorbeeld streaming platforms, sociale media of podcasts).</p> <p>Met deelnemers wordt hier ook bedoeld op luisteraars (bijvoorbeeld via podcast) of kijkers (bijvoorbeeld via een</p>

streaming platform). U telt bij voorkeur streams waar ten minste 10 minuten aaneengesloten naar is gekeken. Als het gebruikte streaming platform dit niet mogelijk maakt dan neemt u het aantal streams ongeacht de lengte van kijken. Het kan gaan om de online voorstellingen die live bekeken worden of op een later tijdstip. U hoeft geen onderscheid te maken tussen betaalde of gratis bezoeken. Het is bekend dat via één stream soms meerdere personen meekijken. U telt voor de tabel alleen het aantal streams. In het Bestuursverslag kunt uw eventuele schatting toelichten van het aantal personen dat u bereikt heeft. In het geval van tv-uitzendingen maakt u gebruik van kijkonderzoek.nl (SKO). Bij radio-uitzendingen maakt u een schatting op basis van het Nationaal Luisteronderzoek (NLO). U licht toe in uw bestuursverslag.

Deelnemers schoolgebonden activiteiten

Aantal leerlingen/studenten (po/vo/mbo/ho) die deelnemen aan schoolgebonden activiteiten.

Dit zijn besloten activiteiten die in schoolverband worden bezocht, niet zijnde voorstellingen, concerten of tentoonstellingen.

Deelnemers schoolgebonden online activiteiten

Deelnemers (po/vo/mbo/ho) aan besloten activiteiten die in schoolverband worden bezocht, niet zijnde voorstellingen, concerten of tentoonstellingen. Voor deze activiteiten kunnen verschillende digitale media worden gebruikt (bijvoorbeeld streaming platforms, sociale media of podcasts).

Met deelnemers wordt hier ook bedoeld op luisteraars (bijvoorbeeld via podcast) of kijkers (bijvoorbeeld via een streaming platform). Het kan gaan om de online voorstellingen die live bekeken worden of op een later tijdstip. Bij online schoolgebonden voorstellingen hoeft u voor de tabel geen onderscheid te maken tussen betaalde of gratis bezoeken. Net als bij schoolgebonden voorstellingen in de zaal telt u het aantal leerlingen/studenten dat de voorstelling bekijkt of beluistert. Als u geen exacte registratie heeft kunt u ook een schatting maken. In het bestuursverslag geeft u een toelichting.

Educatie

Verzamelterm voor al het schoolgebonden en niet-schoolgebonden leren over, en aan de hand van, kunst en cultureel erfgoed.

Eigen inkomsten

Het totaal van de directe opbrengsten (totale publieksinkomsten, sponsorinkomsten en totale overige inkomsten), indirecte inkomsten en totale bijdragen uit private middelen. Hieronder vallen niet: overheidssubsidies, waardering vrijkaarten, baten in natura, rente-inkomsten en kapitalisatie van vrijwilligers.

Eigen productie	Een productie die door één producent of instelling tot stand is gekomen. Het gaat hier <u>niet</u> om coproductie.
Fte	<p>Er is geen vaste norm voor het aantal uur bij 1 fte. CAO's hanteren vaak ook verschillende aantallen uren. Daarom vragen wij u het aantal uur per week dat u hanteert voor een fte aan te geven. Het aantal fte's in de tabel geeft u aan voor het hele kalenderjaar.</p> <p>Voor de opgave van het aantal uren bij zelfstandigen dient u, waar mogelijk, uit te gaan van het aantal uren dat de zelfstandige gedeclareerd heeft, of betaald is op basis van een overeenkomst. Indien het aantal uren geen onderdeel uit maakt van de overeenkomst, dan kunt u een schatting te maken van het aantal uren dat met de opdracht gemoeid was. U licht dit eventueel toe in het bestuursverslag.</p>
Incidentele publieke subsidies	<p>Onder incidentele publieke subsidies geeft u een opsomming van alle incidentele subsidies zowel éénjarig als meerjarige. Bepalend is of de subsidie is verstrekt door of namens een overheid. Van het laatste is sprake als de overheid invloed heeft op de verdeling van de subsidies. Het gaat om de volgende categorieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> - subsidies die rechtstreeks zijn verstrekt door het Rijk (ministeries, agentschappen, rijksdiensten, ambassades etc.), gemeenten, provincies of waterschappen; - subsidies die zijn verstrekt door een zelfstandig bestuursorgaan, zoals een cultuurfonds (Fonds Podiumkunsten, Mondriaan Fonds, Stimuleringsfonds voor de Creatieve Industrie, Nederlands Letterenfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Nederlands Fonds voor de Film), een gemeentelijk of provinciaal fonds (zoals het Amsterdams Fonds voor de Kunst); - subsidies die zijn verstrekt door (andere) organisaties met publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid (zoals de Taalunie); - subsidies die zijn verstrekt door de Europese Unie, buitenlandse overheden of buitenlandse publieke fondsen en art councils. (Zie ook structurele publieke subsidies).
Indirecte inkomsten	Alle opbrengsten die geen of slechts een indirecte relatie hebben met de kernactiviteiten van de rechtspersoon. Hieronder vallen zaken als verhuur van onroerend goed, horeca los van voorstellingen en het uitlenen van personeel. Deze post dient u in de toelichting te specificeren en te omschrijven.
Ingehuurde zelfstandigen/freelancers	We hanteren de sociaaleconomische invalshoek van het CBS: iemand die persoonlijk arbeid verricht voor eigen rekening of risico, in een eigen bedrijf of praktijk of in een zelfstandig uitgeoefend beroep (zelfstandig ondernemer), als directeur-grootaandeelhouder (dga), of als overige zelfstandige (bijvoorbeeld als vennoot van een VOF of als werknemer in of in opdracht van een stichting of een Belgische VZW).

	<p>U vult de tabel in op grond van de contractuele afspraken die u gemaakt heeft met een ingehuurd zelfstandig persoon. De zelfstandig ondernemers kunnen op hun beurt gebruik maken van derden (meewerkende gezinslid, of de zelfstandigen met personeel (zmp'er). Voor het invullen van deze tabel telt u het aantal uren waarvoor een contractuele afspraak hebt gemaakt met de zelfstandige. Dat deze een deel van de uren mogelijk door een ander laat uitvoeren is hier niet relevant. Indien u geen afspraak heeft gemaakt over het aantal uren, maakt u in dat geval een schatting en geeft u een toelichting in uw bestuursverslag.</p>
<p>Nalatenschap/legaat</p>	<p>De organisatie dient baten uit nalatenschappen en legaten te verwerken in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld (cf. RJ 640.208). Zij verwerkt voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het boekjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen. Baten uit legaten en nalatenschappen boekt u onder private middelen.</p>
<p>Online producties</p>	<p>Producties die speciaal zijn gemaakt met als doel deze online of digitaal te tonen. Ook producties voor televisie of film kunnen hier onder vallen. Hybride producties (om gedeeltelijk in de zaal en gedeeltelijk online te tonen) kunnen hier ook worden opgenomen. U maakt wel een keuze waar u de productie meetelt (u telt dus geen producties dubbel mee). De voorstellingen bij hybride producties telt u mee onder reguliere voorstellingen online (zowel de online bezoeken als de bezoeken in de zaal).</p>
<p>Online voorstellingen</p>	<p>Voorstellingen van een online productie (zie voor toelichting online producties) die op een specifiek moment <i>live</i> bekeken kunnen worden (gestreamd), al dan niet betaald. Het aantal vertoningen van een online voorstelling die later bekeken worden telt u hier niet mee. U telt hier ook hybride voorstellingen mee (een voorstelling die tegelijkertijd fysiek en online te bekijken is).</p>
<p>Overige activiteiten</p>	<p>Een cultuuractiviteit, niet zijnde een kernactiviteit waar subsidie voor wordt aangevraagd in het kader van de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2021-2024 (tentoonstelling/voorstelling/concert). Het betreft openbare activiteiten, geen schoolgebonden activiteiten.</p>
<p>Overige online activiteiten</p>	<p>Openbare activiteiten die samen hangen met uw artistieke doelstellingen, zoals online workshops, online lezingen etc. Het gaat hierbij niet om bezoeken aan voorstellingen en tentoonstellingen, en niet om deelnemers aan activiteiten/voorstellingen in schoolverband. Het kan gaan op betaalde of gratis activiteiten. Voor deze activiteiten kunnen verschillende</p>

	digitale media worden gebruikt (bijvoorbeeld streaming platforms, sociale media of podcasts).
Overige directe inkomsten	Alle overige inkomsten die een directe relatie hebben met kernactiviteit(en) en niet onder een eerdergenoemde post in de exploitatierekening vallen. Deze post dient u in de toelichting te specificeren en te omschrijven.
Overige werkzame personen	Uitzendkrachten, payrollers, en gedetacheerden, inclusief gedetacheerden via Werkbedrijven, maar exclusief stagiair(e)s. Werknemers die werken voor een door u ingehuurd bedrijf worden niet meegeteld (denk bijvoorbeeld aan een marketingbedrijf dat u één factuur stuurt voor de geleverde diensten). Eventuele materiaalkosten laat u zoveel mogelijk buiten beschouwing. Indien geen afspraak heeft gemaakt over het onderscheid tussen arbeidskosten en materielekosten, maakt u in dat geval een schatting en geeft u een toelichting in uw bestuursverslag.
Personeel en werkgeverschap	De wijze waarop de organisatie invulling geeft aan werkgeverschap en/of opdrachtgeverschap en dit zodanig vorm geeft dat er rekening wordt gehouden met de belangen van de werknemers en/of ingehuurde krachten.
Personeelslasten	De totale personele lasten binnen de organisatie. De totale personele lasten worden uitgesplitst naar lasten voor personeel met een vast contract, lasten voor personeel met een tijdelijk contract en de inhuur van personeel.
Publieksinkomsten	Alle inkomsten die direct aan de publieksactiviteiten zijn gekoppeld. Hieronder vallen zaken als kaartverkoop, recettes, uitkoopsommen, partages en overige publieksinkomsten (verkoop programma's, vergoedingen radio- of televisieoptredens, auteursrecht, horeca, museum-/theaterwinkel etc.). De publieksinkomsten worden uitgesplitst naar publieksinkomsten binnenland en buitenland.
Schoolgebonden online activiteiten	Besloten activiteiten die in schoolverband worden bezocht, niet zijnde voorstellingen, concerten of tentoonstellingen. Voor deze activiteiten kunnen verschillende digitale media worden gebruikt (bijvoorbeeld streaming platforms, sociale media of podcasts).
Schoolgebonden activiteiten	Schoolgebonden activiteiten zijn besloten educatieve activiteiten die in schoolverband worden ondernomen, dat wil zeggen dat men met de groep tijdens schooltijd een activiteit onderneemt op school, in de culturele instelling of op een andere locatie. Deze activiteiten maken onderdeel uit van het lesprogramma en zijn bestemd voor alle leerlingen/studenten van de groep waarmee de activiteit wordt bezocht. Dit zijn dus geen bezoeken aan voorstellingen of concerten of

	tentoonstellingen. tenzij het een schoolgebonden voorstelling betreft. Zie hiervoor schoolgebonden voorstelling.
Schoolgebonden online voorstellingen	Voorstellingen van een online productie die op een specifiek moment <i>live</i> bekeken kunnen worden (gestreamd), al dan niet betaald. Het aantal vertoningen van een online voorstelling die later bekeken worden telt u hier niet mee.
Schoolgebonden voorstellingen	Een besloten voorstelling (uitvoering, opvoering, concert) die in schoolverband wordt bezocht door leerlingen/studenten.
Sponsorinkomsten	Sponsorinkomsten betreffen financiële inkomsten uit een overeenkomst tussen een onderneming (de sponsor) en een culturele instelling of een organisator van een cultureel evenement (de gesponsorde). Onder sponsoring wordt <u>niet</u> verstaan reclame en giften zonder tegenprestaties. Baten in natura en inkomsten van fondsen en particulieren vallen buiten de sponsorinkomsten.
Stagiair(e)s	Personen die werkzaamheden verrichten voor uw organisatie in het kader van een opleiding en daarvoor niet betaald worden, met uitzondering van een stagevergoeding of vergoeding van werkelijk gemaakte kosten (volgens de voorwaarden van de Belastingdienst).
Structurele subsidie OCW, provincie, gemeente en overig	Alle structurele subsidies die u van deze bronnen ontvangt. Een structurele subsidie is een subsidie ten behoeve van de exploitatie voor uw voortdurende activiteiten, zoals de vierjaarlijkse subsidie in het kader van de culturele basisinfrastructuur. Ook meerjarige structurele subsidies van anderen, zoals Europese subsidies, worden hier opgenomen. U wordt gevraagd de bijdragen van ieder orgaan apart te specificeren in de toelichting
Vergoedingen coproducent	De vergoedingen, die van een coproducent worden ontvangen voor een productie waar met twee of meer (al dan niet gesubsidieerde) producenten of instellingen aan wordt gewerkt. Zie voor voorwaarden onder coproductie.
Vrijwilligers	Personen die werkzaamheden verrichten voor uw organisatie en daarvoor niet betaald worden met uitzondering van een vrijwilligersvergoeding of vergoeding van werkelijk gemaakte kosten (volgens de voorwaarden van de Belastingdienst). De werkzaamheden worden verricht zonder dienstverband of contract, met uitzondering van een vrijwilligerscontract.
	<i>Aandachtspunt</i>

Waardering vrijkaarten	Vrijwilligerswerk wordt niet opgenomen in de exploitatierekening. Indien dit belangrijk is voor de bedrijfsvoering maakt u hiervan melding in het bestuursverslag.
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	Het saldo van de financiële waarde van de vrijkaarten die de organisatie in een bepaald jaar heeft verstrekt. Waardering vrijkaarten wordt niet opgenomen in de exploitatie, maar kan meegenomen worden in de toelichting op de exploitatie.
Werknemers in tijdelijke dienst (onbepaalde tijd)	Werknemer op de loonlijst in vaste dienst, dus voor onbepaalde tijd. Het kan gaan om voltijd of deeltijd dienstverbanden.
Werknemers in tijdelijke dienst (onbepaalde tijd)	Werknemer op de loonlijst in tijdelijke dienst, dus voor bepaalde tijd. Het kan gaan om voltijd of deeltijd dienstverbanden. Ook nul-urencontracten vallen hieronder.

DEFINITIES SPECIFIEK VOOR PODIUMKUNSTINSTELLINGEN

Begeleidende activiteiten	<p>Het muzikaal begeleiden van producties voor dans of opera.</p> <p>Orkesten vermelden in de toelichting op de exploitatierekening het deel van de structurele subsidie dat verhoudingsgewijs bestemd is voor begeleidende activiteiten (ballet- en operabegeleidingen).</p> <p>Het deel kan als volgt berekend worden:</p> <p>Alle gerealiseerde begeleidende activiteiten 'om niet' worden gedeeld door het totaal aan gerealiseerde uitvoeringen. Dit bedrag wordt vermenigvuldigd met het totaal aan de structurele subsidies van alle overheidslagen (OCW, provincie en gemeenten). De subsidie voor begeleidende activiteiten 'om niet' wordt door OCW niet meegenomen bij het bepalen van de score op de entreenorm met betrekking tot het eigen inkomstenpercentage (eigen inkomsten/structurele subsidies).</p>
Partage	<p>Verkregen inkomsten op basis van afspraken over de verdeling van de recette tussen podium en bespeler (orkest, gezelschap).</p>
Podium	<p>Een voorziening die bestemd of geschikt is voor de presentatie van podiumkunsten. Het hoeft daarbij <u>niet</u> te gaan om een voorziening die van meet af aan bestemd is geweest voor de presentatie van podiumkunsten. Het kan dus ook gaan om voorzieningen die het naar hun aard mogelijk maken om er podiumkunsten te presenteren. Jeugdtheatergezelschappen kunnen hun gesubsidieerde activiteiten ook in scholen uitvoeren, indien die over een geschikte voorziening daarvoor beschikken.</p>
Producties	<p>Het totaal aan producties en coproducties binnen een jaar.</p>
Programma's	<p>Wat het publiek te horen/zien krijgt in een bepaalde tijdspanne. Het programma kan één uitvoering betreffen, maar kan ook betrekking hebben op meerdere dagen waarop voorstellingen geprogrammeerd staan.</p>
Recettes	<p>De inkomsten uit de verkoop van entreebewijzen of voorstellingen, theatertoeslagen en reserveringsgelden.</p>
Reguliere voorstelling	<p>Een openbaar toegankelijke kunstactiviteit die bedoeld is voor publiek en waarbij sprake is van een filmvertoning, (muziek)theatraal concept of choreografisch idee of een muzikale programmatische samenhang.</p>
Standplaats	<p>De gemeente waar de instelling haar huisvesting heeft en in de lokale culturele infrastructuur is ingebed. Daarbij hoeft het <u>niet</u> uitsluitend te gaan om de gemeente waar de instelling statutair is gevestigd of een administratieadres heeft.</p>

Uitkoop

Een overeenkomst op basis van uitkoopsommen; het overeengekomen bedrag tussen podium en bespeler.

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Publicatie via: www.cultuursubsidie.nl

Februari 2022